

Likabehandlingsplan

2018–2019

Ingen form av kränkande behandling eller diskriminering ska förekomma på vår förskola.

Ingen ska behöva vara rädd för något eller någon på Hägersns förskola.

Diskrimineringsgrunder

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Analysera risker och hinder

1. Varje avdelning kartlägger risker/hinder - med hjälp av samtal med barnen samt verksamhetsobservationer som dokumenteras
2. Analysera orsak - reflektera, analysera och dra slutsatser om varför det ser ut som det gör. Det kan också innebära att flera undersökningar behöver göras för att få syn på risker och hinder som först inte visade sig. Detta ska dokumenteras.
3. Åtgärda - utifrån analyser genomförs åtgärder med hänsyn till verksamhetens behov, resurser och andra omständigheter. Dessa åtgärder ska genomföras för att undanröja de risker eller andra hinder som har upptäckts.
4. Följa upp och utvärdera och ta ställning till hur de kortsiktiga och långsiktiga målen har uppfyllts. Hur tar vi tillvara erfarenheterna inför nästa års steg 1?

Datum	Aktiva åtgärder – Kartläggning Långsiktiga och kortsiktiga	Genomförande - Hur	Vem	När

Diskrimineringsgrunderna

Diskrimineringsgrund enligt diskrimineringslagen	Risk och/eller hinder (inkl. trakasserier och sexuella trakasserier)	Bedömning av risk	Analys av orsak till risk/hinder	Förebyggande åtgärder	Följa upp/utvärdera
Kön: Pojke/flicka					
Könsöverskridande identitet eller uttryck: Att någon inte identifierar sig som flicka eller pojke eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.					
Etnisk tillhörighet: Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.					
Religion eller annan trosuppfattning: Har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism					
Funktionsnedsättning: Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.					
Sexuell läggning: Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.					
Ålder: Omfattar alla, unga som gamla. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.					

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet av pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande "Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima". Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön].

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: "Det får vara någon måtta med tramset." Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i "riktiga kläder" eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier].

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier].

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger "Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?" [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom "Snubbelfot". Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en "äcklig" storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjeträd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens" namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom för det (trakasserier)

Rutiner för akuta situationer

Policy

Likabehandlingsarbetet skall genomsyra hela verksamheten och är en del av förskolans värdegrundsarbete. Alla som berörs av verksamheten ska ges möjligheter att delta i likabehandlingsarbetet, all personal, barn och vårdnadshavare. Det är allas skyldighet att aktivt verka för att ingen ska bli kränkt.

Barnens delaktighet

Med stigande ålder och mognad ökar ansvaret också för barnen. De ska genom personalens och vårdnadshavares försorg känna till och förstå hur viktigt det är att respektera andra, hjälpas åt, visa hänsyn och uppträda trevligt mot varandra.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Om förskola och hem tar klart avstånd från kränkande behandling får detta en positiv påverkan på barnen. Om du som vårdnadshavare misstänker att ditt eller någon annans barn utsätts för kränkande behandling vill vi att du kontaktar någon ur personalen eller förskolechefen.

Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker andra. Om det är så, är du den som bäst kan göra något åt det. Vi ber dig att göra helt klart för barnet att du ser mycket allvarigt på beteendet och att du inte accepterar det. Även i sådana fall är det bra att kontakta någon ur personalen eller förskolechefen.

Personalens delaktighet

Alla i förskolan är skyldiga att främja likabehandling och att förebygga och motverka diskrimineringar och kränkningar. Alla är också skyldiga att så fort som möjligt utreda sådana.

Var och en i personalen har ansvar för att vara väl insatt i hur arbetet mot kränkande behandling och trakasserier bedrivs på förskolan. Personalen ska även vara väl förtrogna med styrdokumenterna – *Skollag, Läroplan för förskolan, Allmänna råd*.

På Hägerns förskola tolererar vi inte kränkningar och mobbning. Vi har ett normkritiskt förhållningssätt på förskolan. Det innebär att synliggöra och ifrågasätta normer, både i samhället i stort och i verksamheten. Vi arbetar för att motverka traditionella könsroller, bland annat genom att flickor och pojkar ska ha samma rättigheter och möjligheter till utveckling av förmågor och intressen, utan att begränsas av stereotypa könsroller. Genom det dagliga arbetet ska barnens självkänsla och identitet stärkas.

Likabehandlingsplanen görs känd bland vårdnadshavarna under föräldramötet på höstterminen samt via förskolans blogg. Planen är en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vår strävan är att alla barn blir sedda av flera vuxna under hela dagen. Vuxennärvaro är viktig för att, på ett tidigt stadium, upptäcka kränkningar och för att kunna ingripa. Vid det förebyggande arbetet använder vi oss bland annat av:

- regelbundna samtal med barnen kring empati och kamratskap
- sagor, rim, ramsor, sång och rollspel
- daglig kontakt/samtal med vårdnadshavare vid lämning och hämtning av barnen.

Akut åtgärd vid kränkande behandling påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt.

- stöd till det utsatta barnet
- se till att hon/han har tillgång till en trygg zon
- ta reda på vad som har hänt
- lyssna aktivt och empatiskt
- undvik motbeskyllningar
- dokumentera och följ upp alla åtgärder i samband med diskriminering/kränkning

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till

Vårdnadshavare ska i första hand vända sig till personalen på barnets avdelning.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Uppmärksamma och prata med barnen om vad som hänt. Visa att beteenden som skadar andra eller gör andra ledsna inte är acceptabla. Involvera alltid vårdnadshavare och förskolechef vid upprepande tillfällen av kränkningar eller vid kränkningar riktade mot ett och samma barn.

Följ alltid upp det som hänt.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Det är angeläget att förskolan även är uppmärksam på vuxnas kränkningar mot barn. Var rak genom att reagera och säga till om någon vuxen (personal, vårdnadshavare) betar sig kränkande mot ett barn/barnen.

- Se till att få ett samtal med den vuxne och fråga hur denne tänkte.
- Lyssna in situationen.
- För aldrig känsliga diskussioner mellan vuxna då barnen är närvarande.
- Informera förskolechef.
- Kontakta förskolechef för en anmälan till socialtjänsten om det finns oro för att ett barn far illa i sin familj.

Rutiner för uppföljning

Åtgärderna för att utreda och åtgärda kränkningar följs upp och utvärderas vid revidering av likabehandlingsplanen. Förskolechef är ansvarig.

Rutiner för dokumentation

Vid upprepade händelser dokumenterar personalen åtgärderna. Personalen är ansvarig för dokumentationen.

Ansvarsförhållande

Personalen är ansvarig för arbetet med barnen när det gäller det åtgärdande arbetet. Förskolechef är ansvarig för att åtgärderna följs upp.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Vilka var delaktiga vid utvärderingen av fjolårets plan

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Årets plan ska utvärderas senast

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Ansvarig för att årets plan utvärderas